POŠTNINA PLAČANA V GOTOVINI.

Štev. 20. V Ljubljani, 20. maja 1920. Leto LX.

UČITELJSKI TOVARIŠ

Glasilo jugoslovanskega učiteljstva

Vse spise, v oceno poslane knjige itd. je pošiljati samo na naslov:
Uredništvo Učiteljskega Tovariša v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6.
Rokopisov ne vračamo.
Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.
Vse leto velja . . 40·— K
pol leta . . . . 20·— „
četrt leta . . . . 10·— „
posamezna številka po 80 vin.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste,
če se tiska enkrat . . 90 vin.
„ „ „ dvakrat . . 80 „
„ „ „ trikrat . . 50 „
za nadaljnja uvrščenja od petit-vrste po 40 vin.
Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:
Upravništvo Učiteljsk. Tovariša v Ljubljani, Mestni trg št. 17/III.
Poštni čekovni urad št. 11.197.
Reklamacije so proste poštnine.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 60 vin. za vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg poštnine še 45 K.

Telefon uredništva štev. 312.

Članstvo Zaveze jugoslovanskega učiteljstva ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Stališče socijalističnega učiteljstva v Srbiji k načrtu novega šolskega zakona.

(Članek Drag. Slavkovića — „Učiteljska Borba“ štev. 6. in 7., Kragujevac 1920.)

(Konec).

Država in šola.

Država, dakle, odbacuje od sebe istinsko staranje o školi, jer je to za nju pitanje od sekundarnog i manjeg značaja. Ona se prima samo mačijskog protektorata, koliko tek da se vidi, da to pastorče — narodna prosveta — ima svoga pravnog stradaoca, koji vodi brigu o njemu u koliko je to najnužnije staraocu, i u koliko postoji legitimna želja, da to pastorče služi striktno interesima gospodareće manjine. Jer, današnjoj tehnici ili ma kojoj privrednoj grani potreban je pismen radnik ili pravno biće koje će moći primati na sebe obaveze i biti subordinirano ovima.

Komilikovanost buržoaskih pravnih odnosa i priroda akcije radne snage u društvu privatne svojine potrebuje ne samo pismen, već i elemenat sa najneophodnijim saznanjem prirode i društva. Sa ovih razloga, koji interesuju kapital, kao pokretačku silu prvoga reda u današnjim društvenim odnosima, i postoji narodna škola i on joj dopušta onoliki i onakav život, kakav odgovara njegovim željama i interesima.

Militarizem in šola.

Čudo, da n. pr. budžet ministarstva vojnog od 562 ½ milijona nije zamenjen prosvetnim budžetom, koji nije čak ni deseti deo prvoga i obratno? Nije, iz prostoga razloga, što je prvi oslonac vladavine društvene mašine, a prava i snažna prosveta bila bi največja opasnost za ovu i ovakvu vladavinu. U kulturnim zemljama i potrebe ovog današnjeg društvenog pokretača su raznovrsnije, veće i više, pa prirodno i prosveta u opšte i osnovna škola napose, stoje mnogo bolje nego u nas. U kulturnom svetu se zna, da sa razvitkom prosvećenosti i kulture raste i produktivnost ljudskoga rada, pa logično i školska politika se saobražava u koliko to dopušta klasni interes vladajućih, duhu vremena i potreba. Kod nas prosvetna politika liči na ustajalu žabokrečinom pokrivenu baru. I novi projekat Zakon o Narodnim Školama ostavio je nepovrećenu skramu ove baruštine. Ovo je istina. Od 70.—80. godina na ovamo, školski život predstavlja potpuno stagnaciju. Škola je i tada bila više izraz narodne težnje, nego vlasničke uvićavnosti. Tada su se oni mogli još i izgovaravati raznim izgovorima, ali danas kada zavarovanje i obmane ne mogu biti odgovor na opravdane zahteve pokrenute samim prilikama i životom, koji se iz osnova izmenio, danas oni ciničnije nego i pre izjavljuju prečutno, preko pojedinih članova zakonskog projekta, koji su ostali isti, da ne misle menjati toi svoje vladavine i idu još jedan korak dalje — u otvoreno reakcionarstvo. Dok je pre rata budžet Min. Prosvete u sravnjenju sa budžetom Min. Vojnog bio u srazmeri kao učitelj prema pukovniku ili 1 : 9, dotle se danas mogu jedva i porediti.

Izdatki za šolstvo in vojaštvo.

Dopustite mi, da ovo izrazim u ciframa. To je potrebno da bi videli, zašto narodna škola ostaje i dalje pepeluga i čisto će ostati sve dotle, dok mi nesvesni robovi, ne postanemo slobodni i močni radnici.

Projekat državnog budžeta za 1919 do 1920. godine predvidja ukupne rashode u sumi od: Din. 1.293,435.520 i 1.060,150.779 kruna.

Od ovoga na Ministarstvo Vojno dolazi: 562,486.501·51 din. a na Min. Prosvete 23,414.001·85 din. i 49,445.052 krune.

Vojni budžet, dakle bez malo guta polovino državnog budžeta predvidjenog u dinarima a prosvetni je 12 puta manji od njega.

Šolska politika in naše organizacije.

Evo zašto ćemo uvek biti žrtva, jer militaristička hidra guta iz dana u dan sve snažnije životnu snagu produktivnog naroda, dok jednoga dana ne proguta i prosvetu odnosno budžet prosvetni i tada će se po mističkoj prognozi zacariti potpun mrak i carstvu parazita neće biti kraja... Ostanemo li samo mi, učitelji, slepa orudja u rukama njihovim, i budemo li i dalje odgajivači i vaspitači sirovog živog mesa, na kome zasniva svoj opstanak ovaj parazitski red, još mnogu i mnogu gorku čašu žuči ćemo ispiti i mi i ovaj napaćeni narod. Jer militarizmu je potreban rat, kao što je nama nužan mir. Rat to je raison d' être militarizma. I ako mi želimo da oslobodimo i školu i sebe od ovoga mizernog vegetiranja, onda dole masku! Stresimo sa sebe i poslednji ostatak zastarelog i postarajmo se, da svoj duhovni horizonat raširimo do verovatne mogućnosti i shvatamo jedared svoj položaj onakvim kakav je on u stvari. Prestanimo da tretiramo sebe kao činovničke vlasničke, već tretirajmo se samo kao prosvetni i kulturni radnici, iskupimo se i organizujmo se svi u jednu organizaciju ali ne u organizaciju kao što je „Učiteljsko udruženje“, već u borbenu sindikalnu organizaciju kao sestavni deo Centralnog Sindikalnog Veća Jugoslavije po ugledu na francuske učitelje i druge prosvetne radnike pa ćemo tek onda moći, nametnuti naše zahteve našim gospodarima.

Poslabšanje naših pravnih pravic.

Od istog značaja i važnosti je i jedna nova negativna izmena u ovom zakonskom projektu. Na ime, članom 35. skresavaju se dojakošnja prava učitelja, i ovim članom on gubi jedno od najvažnijih svojih tekovina — pravo da može konkurisati za stalno mesto druge godine službe. Čl. 35. izmedju ostaloga veli: „Na stečaj se mogu javiti samo oni učitelji, koji imaju 5 godina službe kao redovni učitelji.“ Znači za punih 7 godina jedan učitelj ne može imati tu jednu beneficiju učiteljskog „blagostanja“ — stalnost! Jer prema čl. 29. 30. 31. i 32. redovnim se učiteljem postaje tek po položenom praktičnom učiteljskom ispitu, a pravo na polaganje ovoga ispita stiče se tek posle 2. godine uspešnog rada u školi, kako se to stilistički kiti u projektu.

Stališče k izenačenju z ostalim državnim uradništvom.

U mesto da korakamo u napred u pozitivnom smislu u pogledu uredjenja školskog i učiteljskog stanja, mi se vraćamo unazad. Ono što su kao neku vrstu „blagodarnosti“ filisterske morali dali zakonom od 1904. god. to u 1919. god. i na račun izjednačavanja plata sa ostalim činovnicima primenili su onu narodnu: „Desnom dajem a levom uzimam“.

Šta se htelo ovim članom?

Da se svima mladjim učiteljima, koji pokušaju da ne misle i ne rade onako kako je to Ministarstvo Prosvete predvidelo, oduzme na mah mogućnost takvoga rada time što će po sili ovog zakon. člana moći da odmah osete željeznu pesnicu njihovu i da svi budu slati od Pontija do Pilata: od Pitomog Podrinja u Piškopeju, zatim na krajnju severnu tačku nove države, a odavle u Carevo Selo prema Bugarima. Eto to je smer onoga člana. On je atak na jedino pravo, koje je učitelj imao. On je sjajna potvrda reakcionarnog kursa prosvetne politike vladajućih. Ovim gestom se čak ni Ministarstvo Prosvete nije ustručavalo da nam pokaže koliko smo slabi, bedni, nemoćni, jer smo istinski neorganizovani i prestavljamo samo budući elemenat, da se i ono, u ovakvom vremenu može šegačiti sa nama i oduzimati nam po volji i iz svojih vlasničkih interesa, krvavu tekovinu od bez malo po stoleća, tekovinu znoja i muke učitelja parije.

Za borbeno edinstveno organizacijo učiteljstva na sindikalnl podlagi.

Prema svemu tome ja konstatujem: da se od strane merodavnih faktora nije poklanjalo ni malo pažnje interesima škole, učitelja i naroda pri izradi ovog projekta zakonskog, već se najdoslednije sprovodila težnja, da novi školski zakon bude samo administrativna akomodacija novom državnom obliku, odgovarajući balans prema državnom budžetu i zgodan momenat da se sprovedu izvesne reakcijonarne težnje. Zato je imperativna dužnost svih učitelja-ca, da odmah na prvoj skupštini učiteljskoj stvore svoju sindikalnu borbenu organizaciju na mesto dosadanjeg učiteljskog udruženja, po ugledima na francuske prosvetne radnike koji su u drugoj polovini Septembra održali kongres na kome je više od 100.000 francuskih učitelja prišlo u vidu jedne sindikalne organizacije konfederaciji Rada. Jer to je jedina put za uspešno i brzo oslobodjenje škole i učitelja iz idejnog i ekonomskog ropstva.

Razjedinjeni prestavljamo samo tudje mašice. Ujedinjeni na temelju zajedničkih opštih interesa, bićemo sila, kojoj se neće moći i smeti vlasnici odupreti.

Učiteljsko udrženje je bilo izraz skrušene molbe i vapaja. Nova organizacija treba da bude izraz odsečne volje i snage. Ali o ovoj vrlo važnoj temi drugi put. A dotle ne treba zaboraviti, da nas je novi zakonski projekat ostavio u istom položaju u kome smo bili i ranije i da put za ostvarenje naših i školskih potreba vodi samo kroz borbu, a to znači kroz nužno pomeranje u levo u pogledu oblika i načina vodjenja ove borbe.

Drugog izlaza nema.

Vsak Jugoslovan mora biti član „Jugoslovanske Matice!“

I. J.:

Več jasnosti.

Kakor sem se prepričal, vladajo glede UJU med slovenskim učiteljstvom popolnoma nejasni pojmi. Iz Beograda ne pride pravih navodil. Nujno potrebno pa bi bilo, da bi stopili slovenski delegati dobro pripravljeni v vsakem oziru pred kongres; zato je zadnji čas, da se o tej stvari resno in temeljito razpravlja. Ako bomo pa čakali na potrebne informacije do kongresa, tedaj se nam lahko zgodi, da bomo bridko razočarani. Težko je biti že danes na jasnem, a nič boljše ne bo menda po dveh mesecih.

V naši državi se še niso izvršile volitve za skupščino in prav nič ne vemo, kako bo razmerje strank. Nimamo še šolskega zakona in bog ve, koliko časa bomo še čakali na vse to. Tu pa tiče po mojem mnenju tudi vzroki, da ne pridemo glede UJU do jasnosti. **Ali bo šolska uprava centralizirana ali ostane tako kot je sedaj?** To je veliko vprašanje, na katero se danes še ne more odgovoriti.

Ako se izvede prvo, potem smo na jasnem. Potem pozdravljamo UJU kot simbol Jugoslovanstva na šolskem polju. **Podlaga naj bi ji bila le učiteljska društva,** a slovensko učiteljstvo bi moralo gledati, da si pridobi v vodstvu primeren vpliv z ozirom na število svojih članov in na višino, na kateri se nahaja slovensko šolstvo. Potem ne potrebujemo prav nikakih pokrajinskih „Zvez“. Bili bi potem res presneto slabi Jugoslovani, ako bi vlekli Slovenci svoj voziček na eno stran, Hrvati na drugo, Srbi na tretjo. Potem pa seveda še med temi separatisti, kakor Dalmatinci, Bosanci, Črnogorci, Vojvodinci itd. Tu bi nastala zmeda in kaos, v katerem bi se vsi skupaj pogreznili in zgubili.

V tem oziru se moramo že vnaprej zavedati svoje moči in veličine in odpali bodo vsi separatistični pojavi in pomisleki.

Skupščine naše „Zaveze“ so res dvignile ugled učiteljstva širom Slovenije. To rad priznam. S ponosom lahko zre „Zaveza“ na svoje skupščine, zlasti na one iz prve dobe svojega obstanka, ko je morala takorekoč orati šele ledino. Ali se pa ne bo še bolj dvignil ugled jugoslovanskega učitelja, ako bo zborovala UJU v Beogradu, Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu, Mariboru itd.? In na te skupščine bo privrelo na stotine in stotine naših tovarišev in tovarišic iz vseh krajev naše širne domovine! Gotovo bi bila taka zborovanja impozantna in bi ne ostala brez utisov na narod.

Glede časopisja sem že razpravljal v 17. št. „Učit. Tovariša“.

V drugem slučaju, da se ne izvede centralizacija šolstva, bi bilo pa drugače. V tem slučaju bi si prišli pa težko do tako jasne točke, da bi nas vsestransko zadovoljila. Ali ostanemo potem pri svojih sedanjih pokrajinskih organizacijah? Nemogoče! Kolikor mi je znano, zahtevajo Srbi, da se iste razpuste ter ne marajo o njih prav ničesar slišati. Ali si ustanovimo nove? Tudi nemogoče, ker bi sicer ne bilo treba s starimi likvidirati.

V tem slučaju pa bi bilo moje mnenje, da naj bi se volilo v širši odbor UJU **za vsako pokrajino, ki obdrži svojo šolsko upravo,** primerno zostopstvo. Ti zastopniki bi stali tudi na čelu učiteljstva v svoji pokrajini ter bi imajoč vsak svojega strokovnega tajnika, lahko stali v vednem stiku z učiteljstvom (učit. društvi) svoje pokrajine ter z ožjim centralnim odborom, ki bi se sestavil iz zastopnikov širšega odbora in bi imel svoj sedež v Beogradu.

Enostavnejše rešitve si skoro ne moremo predstavljati.

V enem oziru bi bilo mnogo bolje, da bi se vršil kongres šele potem, ko bi bila naša država popolnoma konsolidirana. V drugem oziru je pa nujno potrebno, da se strnemo v močno falango, predno se definitivno sklepa o šolskem zakonu in naši gmotni ureditvi.

Treba bi pa bilo čuti še več strani in kmalu zavzeti pozitivno stališče .

Naredba poverjeništva za uk in bogočastje

o usposobljenostnem ocenjevanju učiteljev na javnih ljudskih in meščanskih šolah.

Tako se glasi naslov dr. Verstovškove naredbe od 23. aprila t. l. Kako veseli smo bili, ko smo čitali nad tem naslovom v „Učit. Tovarišu“ še debelejši tisk: Javna kvalifikacija učiteljstva, toda nismo še prečitali do konca § 1., že smo lahko z matematično preciznostjo preračunali, kolikokrat nejavnejša je postala ta „javna“ kvalifikacija. Dočim je dozdaj nejavno ocenjevala ena oseba, se nejavna ocenjevalnost po novi naredbi ne le podeseteri, temveč skoro postoteri, treba je samo nadzornikovo osebo pomnožiti s številom šolskih voditeljev, pa imaš matematično povečano nejavnost. Ni nam znano, po kom je dal dr. Verstovšek temu detetu življenje, ali po inicijativi organizacije ali brez nje, bodi temu že tako ali tako, vendar bi si moral dotičnik predočiti, koliko zla lahko rodi ta naredba. Nje načelo je prav prosto: Pritisk od zgoraj navzdol. Abderitski voditelji bodo avanzirali od „zvestega tovariša“ do sklonjenega predstojnika.

So sicer to pikre besede, ali v njih je toliko življenske resnice, da bi lahko govorile cele knjige. Po demokratičnem načelu vidim v svojem tovarišu-voditelju le šolnika, ki stoji meni nasproti kot šolnik 1 : 1. Ako ima on pravico soditi ali recimo ocenjevati ali kar si že bodi o meni tretji osebi nasproti, si lastim z isto pravico jaz soditi njega napram tretji osebi. Da se po demokratičnem načelu resnica prav spozna, čuti je treba oba zvona. Idem še dalje, soditi svojega nadzornika imej vse učiteljstvo. Enaka pravica za vse. Tako bo vzniklo iz medsebojne kontrole, iz medsebojnega spoštovanja blago načelo: ljubezen vzbudi ljubezen, zaupanje pa zaupanje. Dasiravno bi bil ta način ocenjevanja pravičen, ker bi slonel na reciprocitetu, vendar meri predaleč, kakor meri pristransko seveda predaleč § 1. „javne“ kvalifikacije. Za idealne, nezmotljive in nepristranske voditelje bi še veljal, toda predočiti si pa voditelja, ki naj ocenjuje dosti starejšega, duševno agilnejšega in sicer v vsakem oziru razboritejšega in spretnejšega tovariša. Primerov se bo dosti našlo in se celo kupičijo v najnovejšem času v obilici. Odstranite ve oblasti, ki pošiljate take odredbe, preje vse korupcije, ki se gode pri nastavljanju šolskih voditeljev od krajnega šolskega sveta pa tja do višjega šolskega sveta in pripravite tako oglajeno pot svojim odredbam. Kadar bodo mogli zasesti mesta voditeljev res voditelji svojega učiteljstva, potem naj bo čas za taka ocenjevanja, a zdaj pač ne moremo še vzklikniti: Wem Gott gibt sein Amt, dem gibt er auch Verstand. § 1 te naredbe nikakor ne bo utrjeval tovarištva med učiteljstvom in svojim voditeljem; nasprotno zrahljal ga še bo. Naštevali bi lahko še vse polno kvarljivosti tega § 1, našteti pa mu ne moremo nikakršnih vrlin. Marsikdo bi morda ugovarjal in rekel, nekaka spodbuda za mlačneže in lenuhe pa le bo. Verjemite, ako za te ne najdete druge poti in ne te nejavne, tudi ne bo nič pomagalo. Držati pa ta pasus javne kvalifikacije zaradi tega, pa nikakor ni utemeljeno. Zato predlagamo: Zaveza ukreni vse potrebno, da se § 1 popolnoma črta. Ako se pa to proti volji večine učiteljstva ne zgodi, daj organizacija direktivo, da šolska vodstva ne vpošljejo ocenjevalnih pol. Dalje je popolnoma črtati §5, odst. 4, ki se glasi: „Posameznim učiteljem se v službeni oceni priobčujejo le redi, ki so določeni v 1. odstavku tega paragrafa, brez nadaljnjega popisa“. Kaka nezmisel je to! Posameznemu učitelju se tu zabranjuje popis, na drugi strani se po § 6 vpošlje šolskemu vodstvu popis, kamor ima vpogled vsak učitelj.

Potreben pa nikakor ni vpogled šolskemu voditelju in manj še drugim učiteljem, kako je popisan njegov tovariš, zato je črtati pri § 6, ki se glasi: „Šolskemu vodstvu in višjemu šolskemu svetu v Ljubljani okrajni šolski svet ob enem pošlje prepis ocenjevalne pole (popis in rede) iz katerih je razvidno...“ in se ima glasiti: „Viš. šolskemu svetu v Ljubljani okrajni...“

§ 7, ki se glasi: „Učitelji imajo pravico pri šolskem vodstvu v ocenjevalni dobi po enkrat vpogledati v prepis ocenjevalne pole ter si ga prepisati; 14 dni izza vročitve ocene se smejo pritožiti...“ se naj glasi: Učitelji imajo pravico tekom 14 dni izza vročitve ocene se pritožiti itd.“ Javno kvalifikacijo si mislimo javno za dotično učno osebo, ne pa javno za druge učne osebe. —r.

Podpirajte „Jugoslovansko Matico!“

Nagrade za nadure.

Naredba poverjeništva za uk in bogočastje o nagradah za nadštevilne ure in za poučevanje v neobveznih predmetih na državnih srednjih šolah, učiteljiščih in na meščanskih šolah, potem o nagradah za pomožne učitelje na državni obrtni šoli v Ljubljani, trgovskih, strokovno-obrtnih, končno na trgovskih in obrtnih nadaljevalnih šolah v Sloveniji.

Na podstavi pooblastila ministrstva za prosveto z dne 19. aprila 1920, št. 4513, se odreja:

Člen 1.

Za nadštevilne ure in za poučevanje v neobveznih predmetih se določajo mesečne nagrade:

a) na vseh državnih srednjih šolah in učiteljiščih v Sloveniji, na državni višji obrtni šoli in prihodnji trgovski akademiji v Ljubljani:

za usposobljene učitelje 48 K za tedensko uro;

za učitelje, ki niso usposobljeni, 40 K za tedensko uro;

b) na strokovnih (trgovskih, obrtnih) šolah, na meščanskih šolah, vadnicah, državnih učiteljiščih, zavodih za slabo nadarjeno ali zanemarjeno deco:

za usposobljene učitelje in za stalne veroučitelje na meščanskih šolah 40 K za tedensko uro,

za učitelje, ki niso usposobljeni, 32 K za tedensko uro.

Te nagrade veljajo za vadniške učitelje samo glede pouka v vadniških razredih. Učiteljem neobveznih predmetov, ki sicer niso izprašani za predmet, ki pa so priznani veščaki (n. pr. glasbeniki) ali ki so spričo posebnih lastnosti poklicani, da poučujejo v takih predmetih (n. pr. rojeni Angleži, Francozi, Italijani ali Srbi za poučevanje svojih maternih jezikov) se dovoljujejo iste nagrade kakor formalno izprašanim učiteljem, če to priporoča ali predlaga pristojni višji šolski, oziroma strokovni nadzornik.

Člen 2.

Za pomožne učitelje na državni obrtni šoli v Ljubljani se določajo mesečne nagrade:

za usposobljene 48 K za tedensko uro;

za take učitelje, ki niso usposobljeni, 40 kron za tedensko uro.

Za pomožne učitelje na strokovnih (trgovskih, strokovnih obrtnih) in na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah:

za usposobljene 40 kron za tedensko uro;

za učitelje, ki niso usposobljeni, 32 kron za tedensko uro.

Pomožni učitelji na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah se smatrajo za usposobljene, če so dovršili tečaj za izobrazbo učiteljev na nadaljevalnih šolah.

Člen 3.

Nagrade so mesečne ter se izplačujejo v popolni izmeri, tudi če bi ta ali ona ura izostala, ne da je to zakrivil ali provzročil učitelj sam.

Člen 4.

Ta ureditev velja izza dne 16. septembra 1920.

V Ljubljani, dne 30. aprila 1920.

Deželna vlada za Slovenijo.

Poverjeništvo za uk in bogočastje.

Poverjenik: dr. Verstovšek s. r.

Ljudskošolsko učiteljstvo in naša stranka.*

Večkrat smo že naglašali, da vsi stanovi in sloji, ki žive na deželi, spadajo v našo kmetijsko stranko. K razumništvu na deželi štejemo v prvi vrsti duhovščino in učiteljstvo. Pri kateri stranki je duhovščina, je itak znano. Pri učiteljstvu pa vidimo, da se drži večinoma meščanske JDS. Naši stranki očitajo, da ima v svojem programu določbo, naj se učiteljstvo kot vzgojitelj ljudstva ne izpostavlja preveč v politiki. To je res bila želja snovateljev naše stranke glede duhovna in učitelja. Ako bi se oba stanova ravnala po tej želji, zavladal bi takoj popoln sporazum na deželi.

Toda kaj se je zgodilo?

Duhovna gospoda je s prezirom zavrgla naš program ter se zavzela za ukaz od zgoraj, mereč na odločen boj proti „Samostojni kmetijski stranki“. S tem so izsilili spremenjeno naše stališče. Ako ne velja za duhovna nevtralnost in dostojnost v politiki, zakaj bi kratili učiteljstvu aktivni nastop? Učiteljstvo je po poklicu in delovanju dosti bližje kmetijskemu poklicu kot duhovnik. Učiteljstvo vzgaja duševno in telesno naš naraščaj, ukvarja se večinoma tudi dejansko s kmetovanjem, bodisi na šolskem vrtu ali tudi v drugih panogah. S kmetskim prebivalstvom veže pravega učitelja sto vezi, tako, da ga lahko imenujemo visoko izobraženega, olikanega kmetovalca.

Čisto naravni zakon govori za to, da bodi učitelj zvest pomočnik kmetskemu prebivalstvu tudi v bojih za njegove politične pravice. Demokratska stranka, ki se je večinoma učiteljstvo drži, je med kmeti tako nenaravna prikazen, kakor če se pomeša mestna gospa s klobukom na glavi in s pahljačo v roki med kmetice. Ta stranka nima tal na kmetih in jih tudi v bodočnosti imeti ne more, kakor tudi klerikalna SLS ne. Zadnja se bo pač še nekaj časa vzdrževala z zlorabo cerkve in vere.

S kmetom čuteče učiteljstvo more neizmerno koristiti za dosego naših gospodarskih, posebno pa še kulturnih ciljev. Pravo učiteljstvo obdrži ves vpliv na mladino tudi še potem, ko izstopi iz šole. In tu je glavno polje ne samo za duševno povzdigo kmetskega stanu, temuč celokupnega našega naroda.

Samostojni kmetje znamo prav ceniti vpliv, veljavo in splošne kulturne zasluge našega učiteljstva. Celokupno učiteljstvo pa tudi mora spoznati, kje ima pričakovati ugled, spoštovanje in zaščito.

Nasprotna stranka ima svoje voditelje že v duhovščini, ki se je kmetom sama vsilila. Na to svoje jerobstvo je bila duhovščina od nekdaj ljubosumna. Naj je bil učitelj še tako vzoren, delaven, strpljiv in pobožen, do veljave med kmeti ga duhovniki niso nikjer pustili. Nasprotno, politikujoči duhovniki so povsod tajno ali javno izpodkopavali učiteljstvu ugled med kmetskim prebivalstvom ter nastopali povsod tako, da je ljudstvo videlo, kakor da je učitelj globoko pod duhovnikom, kakor je bil svoje dni njegov mežnar in snažilec čevljev.

Sedaj se nudi učiteljstvu prilika, da si popravi prizadete krivice, da pridobi splošni ugled in veljavo kot duševni sobojevnik kmetskega prebivalstva. Za seboj bo imelo učiteljstvo najboljše in najpametnejše kmetske sloje, ker vsi taki so že združeni v naši stranki.

Ne vabimo učiteljstva k naši stranki iz samogoltnih ozirov, mi se lahko organiziramo in vodimo tudi sami, kakor smo se dosedaj. K temu pozivu smo se kmetje odločili, ker spoštujemo naše duševne pijonirje, ker pričakujemo od skupnega vzajemnega dela blagor za oba stanova in duševni napredek vsega našega naroda.

Roka umiva roko. Z nami delujoče učiteljstvo bo našlo pri samostojnih kmetih resnične spoštovatelje in, če treba, tudi neustrašene zagovornike in zaščitnike.

Kakšno nalogo naj prevzame učiteljstvo v naši stranki?

Učiteljstvo najbolj pozna moč izobrazbe. Čim prej bo kmetsko ljudstvo izobraženo, da bo razsojalo s svojo glavo, tem prej izgubo med njim moč nepoklicane stranke. Učiteljstvo bodi v tem oziru pred vsem krepka duševna opora mladini, odrasli šoli. Povsod se naj obnove ali ustanovo ustanove bralna, izobraževalna, pevska i. dr. društva. Prirejajo naj se poučni sestanki, predavanja gospodarske in politične vsebine. Mladini in odraslim naj se preskrbijo ali nasvetujejo dobri časopisi in knjige.

Naše krajevne odbore in posamezne somišljenike pa pozivljemo, naj stopijo v prijateljske stike z učiteljstvom, naj jim pri vsaki priliki kažejo, da znajo ceniti njihovo naporno delovanje v šoli in zunaj šole, naj jih pri obojem krepko podpirajo in povzdigajo ugled in spoštovanje. Kjer se učiteljstvo žrtvuje izvun šole pri društvih, naj se vpeljejo mesečni prispevki, da dobi učiteljstvo za svoj trud tudi dejansko priznanje.

Ponekod že dosedaj deluje učiteljstvo z vso vnemo pri naši organizaciji. Takim učiteljem gre posebna čast, ker so se nam neustrašeno pridružili iz lastnih nagibov, preden so mogli vedeti za uspehe. Seve so za svoje plemenito delo izpostavljeni šikanam strahovlade. Toda take bojazni za bodočnost ni. Naša stranka je že danes tako močna, da prepreči vsako nasilje.

Slovensko učiteljstvo! Pristopi brez obotavljanja in brez bojazni v naše vrste kot naš svetovalec in duševni sobojevnik! Vsa stranka ti bo stala na strani kot zaščitnica celokupnega stanu in vsakega posameznika. Vsak slučaj nasilja in krivice zaradi političnega mišljenja in delovanja pa naj naznani učiteljstvo vodstvu naše stranke.

Somišljeniki, skrbite, da bo za ta naš poziv zvedelo vse slovensko učiteljstvo!

* Članek je priobčil pretekli teden „Kmetijski list“, glasilo Kmetijske stranke za Slovenijo. Priobčujemo ga danes v celoti, da ustrežemo od mnogih strani izraženi želji naših tovarišev. Ured.

I. J.:

Da se razumemo.

Nekateri se razburjajo radi članka »V Srbiji in pri nas“. Pa čisto po nepotrebnem! Uredništvo „Učit. Tovariša“ ni priobčilo kljub moji urgenci z dne 8. t. m. druzega članka, ki prvi članek dopolnuje in pojasnjuje. Na podlagi prvega in drugega članka bi bilo vsakemu popolnoma jasno, zakaj se gre in odpalo bi bilo vse tozadevno polemiziranje.

V nadaljevanju članka „V Srbiji in pri nas“ sem opozarjal na dejstvo, da gre za one tovariše, ki so odjedali v polpretekli dobi na bivšem Kranjskem starejšemu zavednemu in delavnemu učiteljstvu najlepša učiteljska in voditeljska mesta. Znano je, da je bivši deželni šolski svet kranjski imenoval te ljudi voditeljem s par službenimi leti, preziral in uničeval delovne, zavedne in napredne učitelje, ki so službovali na šoli že po 20—30 let. Ker so danes taka imenovanja izključena, so spremili svojo taktiko in poskušajo sedaj obratno: hočejo se vriniti na šole, kjer delujejo naši tovariši že dolgo vrsto let, in od katerih so mogoče nekoliko starejši. Gre jim v prvi vrsti za voditeljska mesta. Da pridejo ž njimi v naše vrste nesloga, prepir, intrige, preziranje in uničevanje vsakega narodnega dela, je znana stvar.

To je bilo tisto, na kar sem opozarjal organizacijo in merodajne faktorje. Menim, da se zdaj razumemo.

Ne razumem pa tov. U., **ki je vedel, za kaj gre**, a je odgovoril v zadnji štev. „Tovariša“ na moj članek in indirektno na mene s celo golido „srčne kulture“. Ali se čuti on prizadetega? Mislim vendar, da ne! Ako ima tov. Urek kaj časti v sebi, bo to popravil, ako pa ne, tedaj moram imenovati tako ravnanje z najmilejšim izrazom: **nepošteno.**

To so moje sklepne besede k članku „V Srbiji in pri nas“.

Učna obveznost za učiteljstvo meščanskih šol.

Z ozirom na poziv višjega šolskega sveta, ki je v tem slučaju pokazal potrebno uvidevnost, bi bilo potrebno, da bi se učiteljski zbori meščanskih šol izrazili kolikormoči v istem smislu. Večina šol na bivšem Štajerskem je sprejela o učni obveznosti sklepe, ki se kolikortoliko krijejo s predlogi v. š. sv. in ki se glase:

1. Ravnatelji meščanskih šol s tremi oddelki (razredi) morajo učiti najmanj 10 ur. Za nadštevilne ure preko 10 ur jim gre nagrada, več nego 15 ur niso dolžni poučevati. Na meščanskih šolah z več nego tremi oddelki zniža vsak oddelek minimalno ravnateljevo učno obveznost za 2 uri, a maksimalno za 3 ure.

2. Ravnatelji meščanskih šol z osmimi ali več oddelki so prosti pouka. Če pa morajo zaradi razmer navzlic temu poučevati, jim gre za vse ure nagrada kakor za nadure sploh.

3. Učitelji na meščanskih šolah morajo učiti najmanj 22 tedenskih ur. Učiteljem, ki poučujejo jezike (vštevši neobvezne predmete) se vračuna za vsake 4 ure jezikovnega pouka 1 ura za popravo nalog.

4. Za nadštevilne ure preko 22 ur pristoja učiteljem meščanskih šol nagrada. Več kot 25 ur niso dolžni poučevati.

5. Neobvezni predmeti štejejo v učno obveznost, a le pod pogojem, da prejme vsakdo, ki ima poleg svoje strokovne usposobljenosti še posebno usposobljenost za dotični predmet, za vsako uro v tem predmetu brez ozira na svojo nominalno obveznost, če že ne celo, pa vsaj 50 % nagrade za nadure.

6. Če mora kdo izmed učiteljstva nadomeščati odsotnega tovariša več nego 14 dni, mu gre za ves čas nadomeščanja nagrada za nadure. D. H.

Iz naše organizacije.

Društvene vesti.

+ **Belokranjsko učiteljsko društvo** je zborovalo dne 18. marca t. l v Metliki.

Predsednik K. Barlé je prisrčno pozdravil navzoče, se jim zahvalil za polno številno udeležbo in proglasil sklepčnost zborovanja.

Tajnica Milka Bukovčeva je poročala o društvenem delovanju, iz česar smo povzeli, da šteje naše društvo 61 članov, 5 tovarišev je v Slomškovi zvezi, 1 tovarišica je neorganizirana.

Gospa Hermina Megušarjeva je, ker je blagajnik na bolezenskem dopustu, poročala o blagajniškem stanju. Pri tej priliki je predsednik opozoril navzoče na Tovarišev članek „Po 10 K mesečno“, obrazložil je težaven gmotni položaj Zaveze in predlagal, da soglasno sprejmemo predlog višjega šol. nadzornika tovariša E. Gangla. Z odobravanjem sprejeto.

Referat tovarišice Mare Tavčarjeve „Duhovščina in učiteljstvo“ je zaradi njene bolezni izostal, sklenilo pa se je, da ista referira pri prihodnjem zborovanju.

Nato je tov. Račič poročal o Učiteljskem razsodišču. Prebral je vse tozadevne članke, ki jih je priobčil Tovariš, utemeljil potrebo ustanovitve razsodišč in stavil sledeči predlog: Odbor za ustanovitev učiteljskih razsodišč izdelaj poslovnik razsodišč. Poslovnik je potem doposlati vsem učiteljskim društvom, ki bodo na to stavila izpreminjevalne predloge. Sprejeto.

Ker je Tovariš namignil o nekem nesoglasju med Belokranjskim učiteljstvom, zaprosi predsednik, da isti, katerim je zadeva znana, to pojasnijo. Tovariš Račič omeni, da je bil na zadnjem našem zborovanju govor o zanikernosti nekaterih krajnih šolskih svetov. Učiteljstvo je poverilo njega, da zbere tozadevni materijal in stori potrebno, da se razmere zboljšajo. Zbral je ogromen materijal in začel prijemati okrajni šolski svet kot vrhovno oblast in s tem posredno tudi okrajnega glavarja Sima-Galla. Je pa nekdo med nami, ki je v nasprotnem smislu pisal Tovarišu — istega pozivljam, da tu javno nastopi. Ker se nikdo ne oglasi, pojasni predsednik, da je glavar Sima-Gall resnično v marsičem naklonjen učiteljstvu. Po daljši debati, ki se je nato razvila, izjavi tovarišica Završanova: **„Iz vse debate je razvidno, da se vsi strinjamo z mnenjem, ki ga zastopa tov. Račič, zato mu izražamo popolno zaupanje. Predlagam, da se vse to sporoči Tovarišu, ter da je tov. Račič dosegel svoj cilj in da med belokranjskim učiteljstvom ne obstojajo nobene struje.“** Sprejeto.

Dalje se soglasno sprejme: 1. Zaveza ponovno zaprosi za učiteljstvo znižane cene po železnici.

2. Belokranjsko učiteljsko društvo zboruj redno vsak mesec — v maju na dan sv. Jurja.

Sklepno omeni predsednik zasluge Zaveze za izvojevanje izboljšanja našega materijalnega stanja, priporoča zbiranje in prispevanje za „Rezervni sklad“ in predlaga: „Zavezi in njenim voditeljem izrekamo člani Belokranjskega učiteljskega društva polno priznanje in zahvalo. Z navdušenjem sprejeto. K — — — é.

+ **Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja** je imelo drugo zborovanje v tem letu 15. maja v Loškem potoku.

Kljub žugajočemu Jupitru pluviju se nas je zbralo v tem prijaznem planinskem kraju 35 članov. Za naše društvo, ki je še pred par leti imelo le okoli 30 članov, izvanredno število! Manjkali so samo taki, ki so na raznih dopustih, ali so iz opravičljivih vzrokov ostali doma. Javno pohvalo zasluži zlasti tovariš J. Ferluga iz Škrilja, ki je moral poleg vožnje po železnici napraviti še nad 40 km dolgo pešpot. Kraška grča in zavednost!

Predsednik tov. Štefančič je v pozdravnem nagovoru to izrecno omenjal. Vsa čast tudi nekaterim drugim (Turjak, Kočevje, Dol. vas) ne veliko bližje nastavljenim tovarišem in tovarišicam. V nadaljnem govoru povdarja in na podlagi številk dokazuje, da smo materijelno na slabšem kot pred vojno, da je torej popolnoma utemeljeno, da se je vodstvo „Zaveze“ pridružilo znanemu sklepu uradniškega strokovnega društva glede revizije plač in novih tozadevnih zahtev. Vendar bi bilo umestneje, da država poskrbi za pocenjenje živil in oblačil in da bi potem ne imeli ugovora proti event. znižanju draginjskih doklad. Nadalje z izrednim zadoščenjem konstatuje, da je učiteljstvu izpolnjena dolgoletna programna točka: javna kvalifikacija. Ni sicer povsem po našem okusu, vendar je storjen velik korak naprej. Navede slučaj, kako je bil neki učitelj — vsem navzočim osebno znan — pred 22 leti v tem oziru britko razočaran. Dež. šol. nadzornik je bil njegove učne uspehe označil za pohvalne, a pri prestavi na lastno prošnjo istega leta so bili od okr. šol. sveta vpisani v kompetentno tabelo kot „manj zadovoljivi“!! Takih in enakih doživljajev vi mladi sobojevniki torej ne boste imeli. Sploh greste lepši bodočnosti nasproti. Zato pa: nulla dies — sine linea! Vsak dan moraš nekaj storiti za nadaljno svojo izobrazbo. Pomni pesnikov izrek: Ne stol možu, mož stolu da sijaj!

Pri II. točki dnevnega reda nam je tovariš Mir. Trost podal temeljit životopis znamenitega lirika Lermontova ter koncem zanimivega poročila primerjal nekatere pesmi s slično vsebino nekaterih pesmi Prešerna, Gregorčiča, Jenkota.

Hvala ti, vrli tovariš, ki si po srečni vrnitvi iz ruskega ujetništva že vdrugič nastopil kot prostovoljni poročevalec — katero dejstvo je, žal, redka izjema med nami in gotovo tudi med drugimi učiteljskimi društvi. Tovariši(ice), ne samo pravic, tudi dolžnosti napram društvu se moramo zavedati. Torej: vivat sekvens!

Pri III. točki navede tovariš Štefančič — kot zastopnik učiteljstva v okr. šol. svetu — načela, ki so ga vodila pri postopanju in glasovanju v tej važni šolski korporaciji. Glavno mu je bilo: biti zagovornik v vsakem slučaju. Pri dokazanih pregreških glasovati za najmilejšo kazen — ako je oprostitev neizvedljiva. Našteje nekaj podrobnih slučajev glede premaknitve v višji plačilni razred, petletnic, disciplinarnih slučajev (seve ne da bi imenoval osebe ali kraj), nadzorovanja otrok pri nedeljskih mašah, preustrojitve šolstva v okraju po državnem preobratu i. t. d.

Glede ovadb omeni, da so skoro vse izšle iz kraja, kjer ima Slom. zveza svojo glavno oporo in izvor. Če je učiteljica le parkrat prijazno občevala s kakim častnikom. že je visel Damoklejev meč nad njo. Mladino pohujšuje, proč ž njo!

Ker je moral gristi trdi kruh opozicije, ni vedno dosegel tega, kar bi bilo v interesu naprednega učiteljstva. Iz proračuna okr. učit. knjižnice za l. 1919 je bilo črtano naše stanovsko glasilo, češ, da politični (?) listi ne spadajo v knjižnice.

Zastopnik učiteljstva ima mnogokrat težavno stališče. Tuintam pride v nemilost pri svojih predstojnikih — kar dokaže s konkretnimi slučaji.

„Stori prav in ne boj se nikogar“ mu je bilo vodilno geslo.

Poročilo se po kratki debati vzame na znanje. Izvolitev novih kandidatov kakor tudi volitev novega odbora se preloži na prihodnje zborovanje. To pa zategadelj, ker še ni dospel odgovor od „Lehrervereina“ v okraju, ki je izrekel željo, da hoče postati član „Zaveze“. V ta namen pa se mora razdružiti ter spojiti z nami v eno društvo.

Za delegata v Celje se izvolita Ana Šiška (Ribnica) in Mih. Vrbič (Sodražica), namestnikoma pa Iva Lovšinova (Ribnica) in J. Jaklič (Dolenja vas). Društvenim zastopnikom za skupščino v Beogradu se nominira ravnatelj Ant. Mervič. Za potne stroške prispeva vsak član 30 K. Neprisotni člani naj store to naknadno.

Ko predsednik še prečita precej odklonilni odgovor podružnice Slom. zveze na naše povabilo v skupno združitev in se sklene, da nove inicijative v to svrho ne da več naše društvo in ko se po lepih besedah tovariša Mervača zakliče našima najboljšima pedagogoma, umrlima v zadnjih 5 mesecih, trikratna „slava“, se zborovanje zaključi s približno temi besedami: Hvala vam vsem na obilni udeležbi in pozornosti in živeli zlasti vi nadebudni, mladi tovariši in tovarišice, ki ste število naših članov tekom 8 mesecev dvignili od 36 na 55 in ki s svojim prepričanjem in svojo zavednostjo še vedno večate naše število in v tem tudi samozavest nas starejših članov! Na veselo svidenje v juniju ali začetkom julija na klasičnih tleh — v Vel. Laščah!

+ **Učiteljsko društvo litijskega okraja** je imelo svoj občni zbor dne 12. maja t. l. v Toplicah pri Zagorju ob Savi. Predsednik otvori zborovanje s prav toplim pozdravom na udeležnike, omenja mimogrede sedanjo izredno draginjo in naredbo popolnega izenačenja učiteljstva z državnim uradništvom v Nemški Avstriji, ki je stopila v veljavo s 1. majem 1920. Dalje bodri vse člane k vztrajnemu delu na kulturnem polju in k naši stanovski enotni organizaciji — Uniji. Nato poda besedo tovarišu B. Andoljšku o temi: „Germanizacija v srednjem veku in nje žalostne posledice za Slovenstvo“, katero je prav skrbno sestavil in nam podal kaj zanimivo, v kronologičnem razvoju z zgodovinskimi fakti podprto sliko o bivanju, razvoju in zatiranju Slovencev, oziroma Slovanov, ki so bivali v poedinih nemških pokrajinah. Temu predavanju sledi ono tovariša V. Lilija: „Iz mojega ujetništva na Francoskem“, ki je bilo z ozirom na mnogovrstne doživljaje tudi povsem zanimivo. Odbor ostane na splošno željo udeležencev dosedanji. Ker je tovarišica I. Dolinarjeva kot blagajničarka na bolezenskem dopustu, se izvoli za njeno namestnico tovarišica Kalinova iz Litije. Pri slučajnostih se poudarja, da s članarino ne smemo iti več navzgor! Delegatom za Zavezino zborovanje se javita tovariša: Levstik Janko in Pelko Matija; namestnikom pa tovariš V. Lilija in ga. Mimi Levstikova. Prihodnje zborovanje se vrši v Ljubljani dne 19. junija 1920. Dnevni red, čas in prostor se še pravočasno naznani. P.

+ **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** zboruje v četrtek dne 10. junija t. l. ob 10. uri dopoldne na Slatini po sledečem vzporedu:

1. Zapisnik.
2. Dopisi.
3. „Začetek šolskega leta o veliki noči ali v jeseni“ — razgovor.
4. Učiteljski kongres 18. julija v Beogradu.
5. Slučajnosti.

Tomo Kurbus, t. č. predsednik.

+ **Belokranjsko učiteljsko društvo** bode zborovalo dne 27. maja t. l. ob 13. uri v Metliki. Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika.
2. „Duhovščina in učiteljstvo“, poroča tovarišica Mara Tavčarjeva.
3. „Jugoslovanska ornamentika“, poroča tov. Božo Račič.
4. Volitev delegatov za Zavezino zborovanje v Celju.
5. Udeležba Belokranjskega učiteljskega društva na kongresu v Beogradu.
6. Raznoterosti.

Odbor.

+ **Učiteljsko društvo za cerkniški in loški sodni okraj** je zborovalo 6. maja v Grahovem. Predsednik in okrajni šolski nadzornik tov. Miloš Kabaj je predaval o temi: „Duh demokratizma pri pouku in odgoji v šoli“ kot nadaljevanje zadnjič vršečega se predavanja. Za podane nasvete izkušenega šolnika je učiteljstvo prav hvaležno. Na Zavezino delegacijsko zborovanje v Celje gre predsednik osebno, svojim namestnikom določi tov. Adolfa Harmela, učitelja-voditelja v Cerknici. Za delegatinje je bila izvoljena tov. Irma Remžgarjeva, za namestnico tov. Marica Modičeva, obe učiteljici v Cerknici. — Za učit. kongres v Beogradu se prostovoljno javi tovariš Mirče Kosin, nadučitelj v Igavasi. — Sklenilo se je prirediti 26. junija 1920. v Cerknici učit. konferenco. Določilo se je dnevni red in poročevalce. — Ko se je ožigosala še neka interna društvena zadeva, je predsednik zaključil zborovanje.

Josip Kobal, t. č. tajnik.

+ **Radovljiško okrajno učiteljsko društvo** je zborovalo 12. t. m. v Bohinjski Bistrici. Tovariš predsednik pozdravi zborovalce in posebno omeni novi članici vrtnarici gdčni. Staral in Ferjan. Tov. Baraga prednaša nato svoj referat: Računstvo v ljudski šoli. Referat je globoko in na dolgo zasnovan, zato predavatelj ni mogel predelati cele tvarine, temveč samo za 1. šolsko leto. Za druga šolska leta hoče nadaljevati na prihodnjih zborovanjih. Po srečno zasnovanem uvodu, kjer se dotika sedaj vladajočih metodiških principov v naši domovini, malo pedagoške zgodovine, malo formalnih stopenj, preide na početni pouk v 1. šolskem letu. Mnogi, posebno mlajši, smo mnogo čuli novega, zato z zanimanjem pričakujemo nadaljevanja. — Nato je podal tajnik svoje poročilo o društvenem delovanju od zadnjega zborovanja. Konstatira, da je vkljub agitaciji od neke strani odstopila samo ena članica, ki se je vrnila menda zopet tja, odkoder je prišla. Vsa čast pa mlajšim, ki se niso dali speljati na limanice, temveč so spoznali, pri katerih naj iščejo zavednosti. Blagajničarka se je pritoževala čez zamudnike, od katerih so nekateri na dolgu še od lanskega leta. Tovarišice in tovariši! Olajšujte gdčni. Jegličevi delo ter plačajte zaostalo in še vsaj za pol leta naprej! Za delegata v Celje pošlje društvo tovariša Weita in tovarišico go. Baebler (namestnika tovariš Šemerl in tovarišica Ruža Majcen), v Beograd pa tovarišico Josipino Javornik in tovariša Hudeta. Med slučajnostmi se je sklenila in rešila tudi ena osebna zadeva. Predlogov tovariša Šege se vsled njegove odsotnosti ni mogio obravnavati. Zborovanja se je udeležilo 39 članov, čeprav je Bohinjska Bistrica na skrajnem koncu okraja in zveza tja manj kot ugodna. Zborovanje se je vršilo nad vse lepo in prijetno, a tudi zabavno. Z izvrstnim kosilom smo bili presenečeni, za kar gre hvala tovarišici Ruži Majcnovi in hotelirju Alfonzu Mencingerju. Tovarišici Ruži Majcnovi smo še hvaležni, ker nam je izposlovala električno železnico, s katero smo se peljali skozi ob jezeru do Zlatoroga in po kratkem počitku zopet nazaj, da smo mogli vsestransko občudovati divno panoramo našega Bohinja. Vreme je bilo krasno in čas je le prehitro potekal, da smo se morali ločiti od lepega kraja in dobrih tovarišic in tovarišev tamošnje okolice. Pri prvi priliki se zopet vrnemo. Tajnik Hude.

+ **Okrajno učiteljsko društvo v Borovljah** zboruje v četrtek dne 20. maja 1920 v meščanski šoli v Borovljah ob 10. dop.

Dnevni red:

1. Poročilo vodstva.
2. Učiteljstvo in propagandno delo v plebiscitnem ozemlju: poroča tov. Mahkota.
3. Zgodovinske črtice v Koroški; poroča tov. Kovač.
4. Predlogi in nasveti.

Zaradi važnosti dnevnega reda pričakujemo polnoštevilne udeležbe.

Odbor.

+ **Šaleško učiteljsko društvo** zboruje v četrtek, 27. t. m., v Velenju in sicer ob 15. uri na kolodvorski restavraciji. Važen dnevni red! Med drugim volitev delegata za Beograd in za zadnje Zavezino zborovanje v Celju. Pričakujemo, da ne izostane noben član, oziroma članica. Izlet na Oljko se preloži na junij!

Kronika.

= **Čehi na Dunaju.** V avstrijski narodni skupščini je češki poslanec Dvořak izvajal: Češki otroci na Dunaju so doslej brez šol. Dunaj meni, da more imeti v tem vprašanju ves svet za norca. Dejstvo, da so Čehi pri volitvah v avstrijsko narodno skuščino dobili 65.000 glasov, dokazuje, da žive na Dunaju češki otroci. Češka manjšina zahteva svoja prava, in sicer ista prava, kakor Nemci za svoje otroke, namreč pouk v materinščini. Na to interpelacijo posl. Dvořaka je odgovoril držav. podtajnik Glöckel, da bo vlada v priznanju visokega kulturnega pomena češkega naroda izpolnila češke zahteve, v kolikor jih bo mogla spraviti v sklad z nemškim značajem dunajskega mesta.

Iz Jugoslavije.

— **Sklepi upravnega odbora Zaveze o tekočih stanovskih zadevah.** V poročilu o seji upravnega odbora Zaveze se je vrinila pri točki „Nove šol. knjige“ (glej Uč. Tov. z dne 29. aprila št. 17!) prav neljuba pomota. Tam n. pr. stoji sledeče: „Tov. P. Flere konštatira, da stoji 2. in 3. stopnja Šolskega lista mnogo višje nego 1. stopnja, zato je v splošnem Šolski list tudi mnogo boljši, kakor so dosedanje čitanke.“ Resnici na ljubo moramo to trditev popraviti, ker ni tov. Flere nikdar kaj takega trdil; prvič že zato ne, ker je to logična nesmisel, da bi bil Š. l. zato mnogo boljši od čitank, ker sta 2. in 3. stopnja mnogo boljša od 1. stopnje, drugič pa tudi zato ne, ker priznava ravno tov. Fleré, da ni otroške duše pogodila ne 2. ne 3. stopnja tako kot jo je pogodil tov. Černej s svojo 1. stopnjo. Pač pa je tov. Flerè dejal na seji upravnega odbora to, da vpliva na čitatelja, ki čita 1. stopnjo Šol. lista od početka do konca, bolj neugodno enotni, le Černejev štil, kar pa je zopet opravičljivo že iz tega enostavnega vzroka, da je čakal Černej prispevkov od učiteljstva, a je moral, ker jih ni pričakal, sesti in pisati knjigo sam. — Vil. Rus, poročevalec.

— **„Jugoslavija“** priobčuje v svoji nedeljski t. j. 117. številki toplo pisan članek o naši „Tvornici učil“, katere ustanovni občni zbor se vrši na binkoštni torek, 25. t. m. v Ljubljani. Člankar želi, da bi se na ustanovnem občnem zboru § 3. zadružnih pravil spremenil v toliko, da bi bil dostop k zadrugi omogočen ne-le učiteljstvu, temveč vsakomur, ki se zanima za prevažno zadevo ter sklepa: „Vsekakor pa želimo novi zadrugi, da bi se razvijala krepko, da bi v polni meri dosegla svoj lepi namen, obenem pa konštatiramo, da naše zavedno slov. učiteljstvo vrlo deluje za mladino, šolo in narod. Dokler bo imel naš narod tako iniciativno, delavno in požrtvovalno učiteljstvo, bo naša bodočnost dobra.“

— **Odborova seja Društva za zgradbo učiteljskega konvikta** se vrši na binkoštni torek dne 25. maja **ob 2. uri popoldne in ne ob 10. uri predpoldne** kakor je bilo pomotoma javljeno v zadnji številki „Učit. Tovariša“.

— **Opozarjamo na poročilo „Belokranjskega učiteljskega društva“** v današnji številki „Tov.“ in na društveni sklep radi stališča društva o svoječasnih člankih v „Tov.“ glede belokranjskega šolstva.

— **Posetil je** v soboto dne 15. t. m. naše uredništvo in strokovno tajništvo referent v ministrstvu prosvete v Beogradu dr. Milan Rajčić o priliki svojega uradnega informativnega potovanja in ogledovanja šolstva po Sloveniji.

— **Višji šolski svet.** Prihodnja seja višjega šolskega sveta bo v četrtek, dne 27. t. m. z začetkom ob osmih.

— **Za župana v Zagorju** je izvoljen tamkajšnji nadučitelj, tovariš **Janko Levstik.**

— **Konec šolskega leta na srednjih šolah.** Po naredbi ministrstva prosvete se končajo predavanja na srednjih šolah dne 19. junija, 28. junija se razdele dijakom spričevala in prično se velike počitnice.

— **Umrl je** dne 13. t. m. v Mostah pri Ljubljani tov. **Jožef Koren,** bivši mnogoletni šol. voditelj na Proseku pri Trstu. Rojen je bil pokojnik v Števerjanu pri Gorici ter bival kot upokojenec do izbruha italijanske vojne v Gorici, od koder ga je pregnala vojna vihra v Ljubljano. Dosegel je starost 72 let. Bodi blagemu tovarišu ohranjen med učiteljstvom blag spomin!

— **Zvišane poštne pristojbine.** Z dnem 16. t. m. so se zdatno zvišale vse poštne pristojbine v naši kraljevini. Opozarjamo na ta nova določila, ki jih priobčujemo na zadnji strani današnjega lista, vse članstvo naše Zaveze.

— **Na državnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani** je s prihodnjim šolskim letom namestiti dva učitelja, ki naj se izobrazita za pouk in vzgojo gluhoneme

dece. Prošnje je vložiti do 15. junija po kuratoriju državnega zavoda za gluhoneme v Ljubljani pri poverjeništvu za socijalno skrbstvo, oddelku za zaščito dece in mladine.

— **Na državnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani** bodo sprejeli za šolsko leto 1920/21 vnovič gojence in gojenke. Prošnje za sprejem je vložiti pri zavodnem kuratoriju do 10. junija. Pogoji sprejema so razvidni iz razglasa v Uradnem listu od 11. maja št. 56. Prosimo tovariše in tovarišice, da opozore starše gluhonemih otrok na ta razpis v Uradnem listu in da jim pomagajo, da pravočasno in pravilno vlože prošnje.

— **Tovarišem in tovarišicam, ki so maturirali leta 1905. v Ljubljani, Gorici in Mariboru.** Tovariš Schiffrer iz Jesenic nas je v „Tov." opozoril, da mine letos meseca julija že 15 let, kar smo se razkropili na vse strani. 10letnice nismo obhajali, zato bi bilo umestno, da se vsaj po 15 letih snidemo, ter se razgovorimo prav po domače. Tovariši in tovarišice zdramite in oglasite se z nasveti glede sestanka! Nasveti naj se pošljejo tovarišu Schiffrerju, drž. obrtna šola v Ljubljani. Julka Zalokarjeva.

»Samopomoč« (Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks) nam javlja tri smrtne slučaje: 185. Teodor Anderle, nadučitelj v Thörlu, 186. Jožef Probst, učitelj v Langerswangu, 187. Edvard Staud, nadučit. v pok. v Gradcu ter naproša člane, da vplačajo tekom meseca znesek 6 K.

— **Prvi šestmesečni zimski tečaj** na državni kmetijski šoli v Velikovcu je bil sklenjen 30. aprila. Od 14 učencev jih je 12 dovršilo s povoljnim eden z nepovoljnim uspehom, eden je pa bil pred sklepom izključen. Jeseni se prične prvi celoletni tečaj.

— **Dijakom se odvzemo ugodnosti.** Vlada je sklenila, da z novim šolskim letom ukine vse ugodnosti, ki so jih doslej uživali dijaki v obliki brezplačnih stanovanj, hrane itd., to pa zato, ker dijaštvo baje ne izvršuje svojih dolžnosti in zanemarja svoje nauke.

— **Reforma šolstva na Hrvatskem.** V Zagrebu se je začelo v „Zemaljskom školskom odboru" razpravlati o novem tipu srednje šole. Najvažnejše vprašanje enotne srednje šole, ki bi trajala štiri ali šest let. V zvezi s tem problemom se razpravlja tudi o preureditvi ljudskih in meščanskih šol. Glede klasičnih jezikov v sedanjih srednjih šolah se pojavljajo naziranja, da naj bi se njihov pouk deloma omejil in znatno skrčil, deloma pa popolnoma odpravil. Na dnevnem redu teh šolskih konferenc je tudi vprašanje izpita zrelosti in vprašanje naobrazbe srednješolskih učiteljev.

— **Članarina in darila za učiteljski konvikt za leto 1920.** Tov. Zora Pianecki iz Besnice nad Kranjem **30 K.** Učiteljstvo v Mokronogu **90 K.** — Tovariš Ciril Vrtovec iz Loke pri Zidanem mostu **10 kron.**

Pristopite k „Jugoslovanski Matici!"

Neodrešena domovina.

—r **Za narodovo delo — v ječi.** Poročali smo že o našem tovarišu Fr. Jurjevčiču, šol. vod. v Št. Vidu pri Vipavi, na katerega so velikonočni pondeljek planili karabinijerji, ko se je vračal od neke prireditve mirno domov, ga vklenili v verige ter tirali kot največjega zločinca v zapore. In kaj je storil? Nič drugega nego to, da je kot pevovodja sodeloval na oblastveno dovoljeni veselici, kjer so se pele naše nedolžne slovenske pesmice, kot drugod. Pred kratkim se je vršila v Trstu pred vojnim sodiščem, ki še vedno posluje, obravnava. Prvi je nastopil kot priča karabinijer, ki je služboval komaj 2 meseca v vasi. Naslikal je ubogega tovariša nele kot najhujšega jugosl. agitatorja, temveč tudi kot človeka, ki se ga ogiblje vsa vas in komaj čaka, da se ga reši. Nato pa se je prečitala vloga županstva v Št. Vidu, ki prosi, da se imenovanega učitelja nujno izpusti, ker občina brez njegove pomoči pri aprovizaciji itd. ne more izhajati, a nadvse željno ga pričakujejo vsi občani in mladina kot vzornega, obče priljubljenega vzgojitelja. V imenu „Učit. Zveze" je nastopil naš neustrašeni tovariš A. Germek, ki se je z vso vnemo zavzel za tovariša. Povdarjal je, da je guverner Petiti in tudi naslednji Ciufelli njemu kot predsedniku Zveze naročil, da naj učiteljstvo svobodno vrši prejšnje kulturno delo med narodom tudi nadalje s tem, da goji petje, prireja veselice ter navaja tako narod k mirnemu življenju in kulturnemu razvoju. In to delo vrše še sedaj tudi drugi tovariši. V daljšem govoru se je zavzel za tovariša tudi zagovornik. Gotovo bi po zadnjih izjavah vsakdo pričakoval oprostitev. Zaman! Pri Italijanih ni pravice in je za nas ne bo nikdar! **4 mesece strogega zapora brez odloga** se je glasila razsodba in nedolžni tovariš je moral zopet vklenjen kot zločinec nastopiti pot v ječo. Bled in zamišljen je stopal med stražo, saj trla ga je bridka duševna bolest v spomin na družino, zlasti nedorasle otročiče, ki ga zaman pričakujejo že mesec dni na ljubljenem domu. In tako je zopet plačan naš tovariš za delovanje med narodom v neodrešeni domovini, kjer se obeta zlasti učiteljstvu zlata svoboda — **z ječo.**

Književnost in umetnost.

Vse pod tem zaglavjem navedene knjige, muzikalije, tiskovine itd. prodaja in sprejema zanje naročnino knjigarna „Učiteljske tiskarne" v Ljubljani. Frančiškanska ulica št. 6.

Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Drugi del, 1. snopič. Napisal Anton Melik. — Tiskovna zadruga v Ljubljani je izdala v zbirki „Pota in cilji" drugi del Melikove Zgodovine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Knjiga obsega dobo približno od leta 1500 dalje pa do prvih Obrenovićev. Zaključeni del sledi v 2. snopiču, ki izide začetkom junija meseca. Priporočamo temeljito knjigo vsemu učiteljstvu v obilno naročevanje. Knjiga se naroča v Tiskovni zadrugi v Ljubljani, dobiva pa se jo tudi v knjigarni „Učiteljske tiskarne" in velja K 21·—.

Anton Melik: Zgodovina srednjega veka za nižje razrede srednjih in njim sorodnih šol. Cena vezani knjigi z drag. doklado vred 24 K. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. — Profesor Anton Melik se je lotil spisovanja najpotrebnejših šolskih knjig: pred nami leži izborno sestavljena „Zgodovina srednjega veka". Zgodovina Germanov in drugih naših tlačiteljev je stopila v tej novi knjigi v ozadje; glavni del knjige sestavljajo poglavja iz slovanske zgodovine. Poleg vsega omenja knjiga vse važnejše svetovne dogodke, ki so imeli vpliv na potek zgodovine srednjega veka. V naši šolski literaturi pomeni Melikova knjiga važen mejnik, vsled česar jo toplo priporočamo vsakomur, ki se zanima za to vrsto naše književnosti.

Rabindranath Tagore: Povestice. V Jugoslovanski knjigarni je izšla drobna knjižica, obsegajoča pet krajših povestic znamenitega indijskega, oziroma bengalskega pisatelja in pesnika. „Vse povestice, ki so tako preproste in tako bajne, kažejo, da je poznal pesnik otroško in žensko dušo do onih tajnih globin, do katerih navaden čitatelj niti ne bo prodrl. Preprostost in obenem neizčrpna globina, to je skrivnost njegovega čudovitega sloga, ki se odlikuje po svojem nenavadnem sijaju, ki ga ni mogoče posneti, in po omamnem vonju svojega jezika", pravi v kratki življenjepisni črtici slovečega pesnika prireditelj knjižice, pisatelj France Bevk. Knjiga je prirejena po nemški izdaji ter stane broš. K 9·60, vez. K 14·40.

Fran Levstik. Poezije I. Uredil C. Golar. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. — Tako je naslov 140 strani obsegajoči zbirki Fr. Levstikovih poezij, katerim je napisal urednik Golar obširnejši življenjepis slavnega pesnika. Zbirka naj bi bila nekaka poljudna ljudska izdaja, „da spoznamo Levstika, našega velikega pesnika, v življenju tako nerazumljenega in preganjanega". Priporočamo zbirko zlasti onim, ki nimajo Levčeve izdaje Levstikovih spisov, da si nabavijo lepo knjigo. Cena broširane knjige znaša 9·60 K, vezane 19·20 K.

Varčna kuharica. Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila Marija Remec. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. Knjiga je druga izdaja knjige, ki je izšla v času vojne leta 1915., kar priča o dobrem odmevu, ki ga je našla svoječasno prva izdaja pri naših gospodinjah širom Slovenije.

Narodno gospodarski eseji. Spisal dr. A. Gosar. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. Cena z drag. doklado K 7·20. Kdor se zanima za narodno-gospodarska vprašanja, mu bo dobrodošla knjižica, ki obsega na 72 straneh sledeča poglavja: 1. Delo — podlaga za pravično ureditev gospodarsk. življenja. 2. Mednarodno ali narodno gospodarstvo in 3. O glavnih panogah narodnega gospodarstva.

Grška vadnica. Sestavil Fran Bradač, profesor v Ljubljani. Cena 24 K, z doklado K 28·80. — Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920.

Cerkvena pesmarica za mladino. Glasovi. Priredil Stanko Premrl. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani 1920. Cena z drag. doklado vred 7·20 K.

Zvišanje poštnih pristojbin v kraljestvu SHS od 16. maja 1920.

Pisma: 20 gramov 25 par = 1 K, za vsakih daljnih 20 gramov ali del te teže 15 par = 60 v.

Dopisnice: 15 par = 60 v, s plačanim odgovorom 30 par = 1.20 K.

Tiskovine: Za vsakih 50 gramov oz. del te teže 5 par = 20 v.

Vzorci brez vrednosti: Za vsakih 50 gramov oz. del te teže 5 par = 20 v, najmanj 10 par = 40 v.

Poslovni papirji: Za vsakih 50 gramov oz. del te teže 5 par = 20 v, najmanj 25 par = 1 K.

Mešane pošiljke: Za vsakih 50 gramov oz. del te teže 5 par = 20 v, najmanj 10 par = 40 v, če so v pošiljki tiskovine in vzorci à najmanj 25 par = 1 K, če so v njih tudi poslovni papirji.

Pismo, ki je bilo neplačano ali nezadostno plačano, se obremeni z dvakratnim delom pristojbine, ki manjka.

Za imenovane pošiljatve **priporočene** se plača še 20 par = 80 v.

Vrednostna pisma: 1. Pristojbina za prip. pismo iste teže, 2. pristojbina za vrednost za vsakih 300 dinarjev = 1200 K, oz. del po 30 par = 1·20 K, najmanj 1:20 din. = 5·80 K. Dostavnina 30 par = 1·20 K, obvestnina 10 par = 40 v.

Paketi 3 kg 1·50 din. = 6 K, 3—5 kg 2 din. = 8 K, 5—10 kg 4 din. — 16 K, 10—15 kg 6 din. = 24 K, 15—20 kg 8 din. = 32 K.

Vrednostne pristojbine za vsakih 300 din. 30 par = 1:20 K. Dostavnina 60 par = 2·40 K, obvestnine 10 par = 40 vin.

Nakaznice: do 25 din. = 100 K se plača 25 par = 1 K, 25—50 din. = 100—200 K se plača 50 par = 2 K, 50—100 din. = 200—400 K se plača 60 par = 2·40 kron itd. za vsakih 100 din. = 400 K še 10 par = 40 v več. Pristojbine za izplačanje do 50 din. = 200 K 10 par = 40 v, črez 50 din. 20 par. — Za brzojavne nakaznice se plača razen omenjenih pristojbin še brzojavna pristojbina in ekspresna v znesku 60 par = 2·40 K.

Za zasebna poročila na čekovnih položnicah 15 par = 60 v in za sprejemna potrdila, ki ga vplačitelj davka zahteva 15 ali pa 25 par = 60 v ali 1 K. Kdor želi da dobi potrdilo po dopisnici ali v pismu.

Za priporočene povzetne pošiljke 20 par = 80 v. Od vplačanega povzetka se odbije nakaznina in izplačnina in cena nakaznične golice.

Za povzetne pakete se plača pri povzetju 200 din. = 800 K še povzetnina 80 par 3·20 K oz. 1 din. = 4 K, če gre nakaznica v kraj, kjer pošta nakaznice na domu izplačuje. Od vplačanega povzetka se nič ne odbija.

Povišane so tudi vse pristojbine za poštne naloge, za ekspresne pošiljatve, za poštne predale, za vračanje pošiljk, izpremembo naslova, znižanje ali črtanje povzetja, obvestila o nedostavljivih paketih, za izplačilna pooblastila, izkaznice istovetnosti, poizvednice, povratnice in izplačilno potrdilo, ležnina in pristojbina za časnike in časopise.

Učiteljski kongres.

Prijave za kongres že dohajajo, a še vedno premalo, želeti bi bilo večjega zanimanja. Toda upamo, da se še marsikdo opogumi in se prijavi. Iz Beograda so nam odgovorili, da stane dnevno obed 8 do 12 dinarjev, toliko tudi večerja. — Postelja v hotelu 10, 12, 15 dinarjev za noč. Vendar nas opozarjajo, da nas bodo po možnosti nastanili po šolah in privatnih hišah. — Vožnja s popustom 75 % ne bo velala niti 100 K. Z južne železnice dosedaj še ni odgovora. — Ako napravimo že sedaj proračun, mora vzeti vsak najmanj poldrugi tisočak seboj, kdor pa bo spal v hotelu, bo rabil najmanj dva. Za potovanje si bomo vzeli hrane seboj.

Tovariši! Tovarišice! Okrajna društva! Zganite se in prijavite udeležbo! Termin je kratek, ker moramo prijaviti udeležence v Beograd, da nam potem dopošljejo legitimacije za znižano vožnjo.

Bodi naše skupno geslo: Za 18. julij v Beograd!

Prijave sprejema in vse potrebne informacije daje: Strokovno tajništvo »Zaveze« v Ljubljani — Frančiškanska ulica 6.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Fran Marolt.

Last in založba „Zaveze jugoslovanskega učiteljstva".

Tiska „Učiteljska tiskarna" v Ljubljani.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

G. prof. M. Pirnat: Rokopisa, ki ga omenjate v zadnji dopisnici na naše upravništvo, **nismo** prejeli!

Tov. Alb. Spr.: Danes priobčujemo članek iz „Kmetijskega lista", prihodnjič pride Vaš dopis na vrsto. Hvala!

Tov. Drag. H.: Odgovor Cankarjevemu Jermanu sledi v prih. številki.

Tov. I. J.: Tesno odmerjen prostor nam skoroda ne pripušča, da bi vodili dolge polemike v listu, na drugi strani pa pustili čakati druge sotrudnike po cele tedne. Upamo, da je z današnjim Vašim člankom zadeva zaključena. Oglasite se še kaj, pa s čim drugim!

ZA REZERVNI SKLAD ZAVEZE.

Prostovoljni organizačni davek.

(Sklep upravnega odbora Zaveze z dne 27. decembra 1918.)

LIII. izkaz.

Po **145 K:** Schalda Leopold — Sv. Lovrenc v Sl. gor. Prispevali so: F. Bratanič 25 K, J. Farkaš in M. Farkaš 50 K, L. Sega 22·50, L. Schalda 25 K in A. Schaldova 22·50 K. Po **90 K:** Učiteljstvo — Mokronog. Po **40 K:** Učiteljstvo narodne šole — Vitanje pri Celju. Po **20 K:** Lina Klemenčičeva — Toplice pri Straži; Minka Sajevčeva, Justi Kmetova — Železniki. Po **10 K:** Šterk Darko, Marija Šterkova — Radeče pri Zid. mostu; Rauter Franjo, Križman Emil in Zora Skalovnikova — Planina pri Sevnici; Peterlin Lojze, Dragotina Pavel, Trobej Joško, Tuch Fortunat in Korže Janko — Murska Sobota. — Današnji izkaz **435 K.** Prej izkazanih **20.489 K.** Skupaj **20.924 K.**

Ivan Petrič,
Ljubljana, VII., Gasilska cesta 172.

Učiteljskim društvom!

Za leto 1920 znaša Zavezina članarina 120 K. Članarina se plačuje potom domačega društva Zavezinemu blagajniku v Kranju. — Vse izpremembe (prirastek, izstop oz. preselitev) je javiti takoj vodstvu Zaveze v Ljubljani, preselitev in znesek vplačane članarine tudi novemu društvu. To društvo naj tudi takoj sporoči vodstvu novi prirastek s točnim naslovom in kje je bil preje včlanjen. — Kdor le more, naj odšteje takoj celoletno članarino. — Društvo je odgovorno za prijavljene člane. — Pojasnila o Zavezi daje strokovno tajništvo v Ljubljani, Učiteljska tiskarna. — Liste reklamirajte takoj, ne pa šele po preteku več mesecev. — Popotnik izhaja četrtletno. — Za neorganizovane znaša Popotnikova naročnina 30 K, Učit. Tovariša 40 K in Zvončka 20 K.

Št. 129/pr.

Razpis službe.

Na mestnem dekliškem liceju v Ljubljani se razpisuje za prihodnje šolsko leto 1920/1921 **stalna služba licejske ljudskošolske učiteljice** z običajnimi prejemki.

Pravilno opremljene prošnje naj se vložé po službeni poti do vštetega

15. junija 1920

pri predsedstvu mestnega magistrata.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 11. maja 1920.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvikta" v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. aprila 1920 **K 163.082·01.**

Hranilne vloge se obrestujejo po **4 %.**

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Na dopise brez vposlanih znamk za 1 K se ne odgovarja.

Knjigarna „Učiteljske tiskarne" v Ljubljani

Frančiškanska ulica 6. — Podružnica: Simon Gregorčičeva ul. 2.

se priporoča za nabavo vsakovrstnih znanstvenih in leposlovnih knjig, mladinskih spisov in šolskih potrebščin.

Dokler traja zaloga priporočamo osobito sledeče knjige: po znižanih cenah:

Dr. Osvald: Srednješolska vzgoja	po K	6·—
G. Majcen: Metodika zemljepisnega pouka	„ „	3·—
Ant. Rudež: „Gluhonemi". Zgodovina in sedanja metoda njih vzgojeslovja	„ „	5·—
Nadalje:		
Slike regenta Aleksandra, lepo izvršene, vel. 50×68 cm	„ „	20·—
Črnilo za šole in urade v steklenicah po 1 liter	„ „	14·—
„ „ „ „ „ v manjših steklenicah	„ „	5·70
Rdečilo „ „ „ „ v malih steklenicah	„ „	2·50